

PERGE NEKROPOLÜ VE ATTİKA TİPİNDE BİR LAHİT

(Lev. I)

Perge Kazıları:

Pamphylia'nın önemli merkezlerinden biri olan Perge (Mansel, 1956, 15), Antalya'nın 18 km. doğusunda, Düden ve Aksu çayları arasında, Aksu çayının 4 km kadar batısında, Antalya-Alanya karayolu üzerinde ve Aksu bucağının 2 km. kadar kuzeyinde yer almaktadır (Pekman, 1973, 1). Geniş bir alana yayılmış bulunan bu kentteki kazılar 1946 yılında başlatılmış (Mansel-Akarca, 1949) olup, bazı aralarla da olsa günümüze kadar sürdürülmüştür.

Perge'de yapılan kazı ve araştırmalar sonucunda; kentin bir km. kadar güneyinde erken Hellenistik döneme ait Dor düzeninde bir tapınak (Mansel, 1975, 96), Hellenistik şehir kapısının oval avlusu ve onun gerisindeki üç gözlü tak (Mansel, 1958, 235), geç devir kapısı, 20 m. genişliğindeki büyük sütunlu cadde, Roma dönemi agorası (Mansel, 1972, 172), doğu-batı yönlerinde uzanan Tacitus caddesinin bir kısmı, büyük bir hamam (İnan, 1987), 15.000 kişilik tiyatro (İnan, 1987 ve Mansel 1956, 18) ve bazı dükkânlar (Abbasoğlu, 1989) gün ışığına çıkarılmış bulunmaktadır.

Nekropol:

Perge, İ.S.2.yüzyılda büyük bir gelişme göstermiş ve kent geniş nekropollerle çevrilmiştir. Bu nekropollerde yapılan çeşitli araştırmalar, bunların birçok cadde ve sokaklardan oluştuğu sonucunu ortaya koymuştur. Şehrin bu kesiminde, yüksek katdeler üzerine dikilmiş bulunan anıt-mezarlar, oda-mezarlar, değişik tiplerden oluşan lâhîtlar, ostohekler ve kaya mezarları bulunmaktadır.

Attika Tipi Bir Lahit:

1978 yılı Perge kazıları sırasında, Batı Nekropolü'nde yüzey buluntusu olarak ele geçmiş olan ve Attika tipi bir lâhîtin parçaları oldukları anlaşılan iki adet buluntu bu nekropol bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

A- Yan Kenar Parçası: Kalın gözenekli, beyaz mermerden yapılmış olan bu parçanın boyutları şu şekildedir: Gen.29; kal. 14; yük.33 cm.(Res.1). Bu parçanın en önemli özelliği, büyük bir kısmı eksik olmakla birlikte, üzerinde yer alan bir Eros figürüdür. Bu figürde Eros, başını sola çevirmiş durumdadır ve ağız hafif açıktır. Sol eli ile başına destek veren Eros, sol bacağına içe doğru bükerek baldırı üzerinde oturmaktadır. Koltuğunun altında bir meyva sepeti görülmekte olan Eros, sağ elini dizinin üzerine uzatmış durumdadır.

B- Tekne: Yine kalın gözenekli beyaz mermerden yapılmış olan tekne, yan kenar parçasına yakın bir yerde bulunmuştur. Teknenin korunabilmiş

olan kısımlarının boyutları şöyledir: Gen.87; uzunluk 178; yükseklik 30 cm. (Res.2). Teknenin batıya bakan kısa yanı tamamen, kuzeye bakan uzun yanı ise kısmen eksik durumdaydı. Tekne, kabartmaların koparılması sırasında tahrip edilmiş gibidir. Anlaşıldığına göre bu tekne bir başka yerden buraya taşınmış bulunmaktaydı.

Değerlendirme: Teknenin yan kenarlarındaki silmelerden ve uzun yan kenardaki dikey çizgiden hareketle, elimizdeki iki parçanın Attika tipi bir lāhite ait oldukları sonucuna varmak mümkündür. Geç Attika Tipi lāhitlerde görülen bu özelliklere ve Perge nekropolünde bulunmuş olan diğer benzerlerine bakılacak olursa, bu iki parçanın ait olduğu lāhdi İ.S. II. yüzyılın sonları ile İ.S.III. yüzyılın başlarına tarihlenememiz mümkün görünmektedir.

KISALTMALAR:

- Abbasoğlu, 1989: H.Abbasoğlu, "1988 Yılı Perge Kazısı", *XI.Kazı Sonuçları Toplantısı*, Ankara 1989.
- Mansel-Akarca, 1949: A.M.Mansel-A.Akarca, *Perge Kazıları ve Araştırmaları*, TTK Yay., Ankara 1949.
- Mansel, 1956: A.M.Mansel, "İlkçağda Antalya Bölgesi", *Antalya Üniversite Haftası*, İstanbul 1956.
- Mansel, 1958: A.M.Mansel, "1946-1955 Yıllarında Pamphylia'da Yapılan Kazılar ve Araştırmalar", *Belleten XXII*, 1958.
- Mansel, 1972: A.M.Mansel, "1970 Yılı Perge Kazısına Dair Rapor", *TAD XIX-2*, 1972.
- Mansel, 1975: A.M.Mansel, "Bericht über Ausgrabungen und Untersuchungen in Pamphylien in den Jahren 1957-1972", *AA XC-1*, 1975.
- İnan, 1978: J.İnan, "Perge Kazısı 1986 Yılı Çalışmaları", *IX. Kazı Sonuçları Toplantısı*, Ankara 1987.
- Pekman, 1973: A.Pekman, *Perge Tarihi*, TTK Yay. Ankara 1973.